

Évközi 25. vasárnap

Jak 3,16-4,3

Ahol irigység és önzés honol

¹⁶Mert ahol irigység és önzés honol, ott zűrzavar van és mindenféle hitványság. ¹⁷A felülről származó bölcsesség először is tiszta, aztán békeszerető, méltányos, engedékeny, irgalom tölti el, és gazdag termést hoz, nem részrehajló, nem képmutató. ¹⁸Az igazság gyümölcset békében vetik el azok számára, akik békét teremtenek.

¹Honnan vannak háborúságok és veszekedések köztetek? Nemde onnét, hogy bűnös vágyak csatáznak tagjaitokban? ²Kívántok valamit, és nincs meg. Ötök és irigykedtek, de nem tudjátok elérni. Harcoltok és háborúskodtok, de nem a tiétek, mert nem kéritek. ³Kértek ugyan, de nem kapjátok meg, mert rossz szándékkal kéritek, azért, hogy bűnös vágyaitokban elpazaroljátok.

Az irigység olyan érzés, amely megkívánja azt a képességet vagy tulajdont, amely a másik emberben vagy embernek megvan, benne pedig nincs, ezért gyűlöli. Az irigység táplálkozhat kisebbségi érzésből is, amely gyűlölettel nyilvánul meg az általa nagyobbak, szerencsésebbek, okosabbak vagy sikeresebbek iránt. Lényege, hogy mindent negatívan szemlél. B. Russel szerint a boldogtalanság kialakításában a legnagyobb szerepe az irigységnek van. Arisztotelész a mások szerencséje fölött érzett fájdalommal határozza meg az irigység érzését. A keresztény egyházban a hét főbűn egyike, és a tízparancsolatban is megfogalmazódik tiltásként: „Ne kívánd embertársad házát, ne kívánd el embertársad feleségét, sem szolgáját, sem szolgálólányát, sem szarvasmarháját, sem szamarát, sem más egyebet, ami az övé” (Kiv 20,17). Jézus is a szív vétkének tartja, amely belülről teszi tisztátalanná az embert (Mk 7,22). Pál szerint a pogányok tele vannak irigységgel (Róm 1,29).

A szerző az irigységgel szembe állítja a felülről jövő bölcsességet. Míg az irigy ember békebontó, méltánytalan, irgalmatlan, képmutató és részrehajló, addig az isteni bölcsességgel rendelkező ember mindezeket el tudja kerülni (17. v.). Az irigységet a bűnös vágyakkal azonosítja, amely vitákhoz, ellentétekhez és közösségi csörtékhez vezet. Sőt ez a bölcs levélíró még azt is elénk tárja, hogy az így megszerzett tulajdon vagy pozíció még a sikeres harc után sem okoz örömet, mert nem Istentől kérték. Sőt az Istenhez szóló fohászt is átjárhatja az irigység,

amely végül is nem nyer meghallgatást, mert a motívuma nem szent. A megkapott dolgokat pedig a bűnös vágyak motívuma miatt el is szokták pazarolni az emberek.

A szívbeli tisztaság fontossága nélkül nem megteremthető a társadalmi és az egyéni béke. Jézus a tiszta szívűeket nevezte boldogoknak, akik többek között az irigységtől is mentesek. Krilov azt mondja: „akármid látják az irigyeid, mind dühöngnek rád, és csaholnak és vonítanak, menj nyugodtan tovább, egy darabig ugatnak, aztán elhallgatnak.” Talán ez az emberi gyengeség, amellyel akkor is kell számolni, amikor az ember maga már megszabadult tőle. Ugyanis minél ismertebb, szerencsésebb vagy tehetségesebb valaki, annál nagyobb a valószínűsége, hogy az irigyek meg fogják keseríteni az életét. Ilyenkor legjobb arra gondolni, hogy igen szegény az az ember, akinek még irigyei sincsenek.

Az irigység az a bűn, amely biztosan nem oldható meg, csak elviselhető. A felvilágosítás és a józan érvelés nem szokott használni, mert nem logikából, való hiányból vagy tévedésből fakad, hanem egy érzésből, amely képes az ember egész gondolkodását átprogramozni. Az irigy ember minden porcikájában az, a kiskörmétől a feje búbjáig mindene irigy. Aki ettől a betegségtől megszabadul, akit nem gyötör sárga irigység, az már önmagában is békességesebb. Azért kell tehát imádkoznunk, hogy ez a vétek meg ne fertőzzön, fel ne növessze bennünk nagyobb testvérét, az önzést, mert akkor távol űzhetjük magunktól mind a békét, mind pedig a derűt. Kívánságunk feneketlen és soha nem elégül ki.